

دانش آموزان تدوین کردند بروز شادی در دانش آموزان پر رنگ تر خواهد بود. ابراز همدردی، توجه به سلايق دانش آموزان، توجه به تفاوت‌های فردی، استفاده از جملات محبت‌آمیز، توجه به شخصیت دانش آموزان و پرهیز از تنبیه بدنی، اجتناب از مقایسه فردی و تشویق مناسب و بسیاری از شاخصه‌های دیگر به عنوان فاکتورهای تعیین کننده شادی در مدارس هستند.

مدیران مدارس موظفند علاوه بر توجه به جنبه‌های رفتاری و آموزشی در مدارس با نگاهی جدی تر نسبت به عناوین فوق بستر مناسب را جهت ایجاد زمینه‌های رشد و خلاقیت در کودکان پدید آورند علاوه بر این آنها می‌بایست در تعاملاتشان با معلمان مربیان، اولیای دانش‌آموزان و سایر عناصر دیگر با توجه به تأثیر شگرف حسن خلق و حسن معاشرت عمل نمایند و صدا لیت که ارتباط عوامل در تعامل با مدیران مدارس نیز بایستی چنین باشد. به طور کلی مدیران در هدایت مجموعه خود تابع دو سبک قانون مداری و یا رفتارمداری هستند که هر یک ویژگیهای مربوط به خود را دارند. مدیران قانون مدار معمولاً به ضوابط و دستورالعمل‌ها بیشتر توجه دارند و ارتباطشان با دیگران در سایه اصول رسمی حاکم بر آن مجموعه است از طرف دیگر به مشکلات زیر مجموعه در قالب قوانین و دستورالعمل‌ها می‌نگرند در مقابل مدیران رفتار مدار قرار دارند که نسبت به قوانین تعصب کمتری داشته و به شکل اقتضایی و با تکیه بر تعاملات غیررسمی با عوامل برخورد می‌نمایند در این نوع مدیریت معمولاً زیر مجموعه رضایت بیشتری از فضای موجود دارند و با انگیزه و علاقه بیشتر فعالیت می‌نمایند به نوعی سر زندگی و شادابی داشته، جامعه آموزشی را از خود و خود را از آن می‌دانند. از نظر هرسی و بلاچسارد نیز انتخاب سبک مدیریتی وابسته به بلوغ افراد است فرد بالغ کسی است که هدفدار - برانگیخته - توانمند - باتجربه - متعادل و بدون از تعصب خاص عمل می‌نماید.

در فضاهایی که بلوغ افراد بسیار کم باشد سبک قانون مداری و کار مداری زیاد و رابطه مداری کم انتخاب می‌شود. به نظر می‌رسد در بعضی از مدارس که مدیر و معلمین با یکدیگر روابط صمیمانه‌ای دارند. شایستگی شغلی و حسن اطمینان در آنها بیشتر است در مقابل در مدرسه‌ای که شاهد کشمکشها و درگیری بین عوامل هستیم تأثیرات آن در حالت چهره، طرز مکالمه و تدریس معلمان نیز مشهود خواهد بود. بعضی از مدارس پر سر و صدا و پرهیاهو هستند و اغلب معلمین و یا مدیر و ناظم فریاد می‌زنند و در بعضی دیگر از مدارس مدیر بر اختیار و مقام خود تأکید کرده و اغلب به اعمال قواعد و مقررات و تصحیح اشتباهات دیگران می‌پردازد در حالی که مدیران بعضی از مدارس روابط غیر رسمی و دوستانه مناسبی با زیر مجموعه خود دارند بدون آنکه نقش مهم اداره مدرسه را از یاد برده باشند بی تردید هر یک از حالات فوق بیانگر نوع نگرش و سیاست مدیر در اداره مدرسه است در این راستا بهترین شیوه در برقراری روابط انسانی مناسب توجه به ایجاد جو باز است در این جو معلمان از روحیه بالایی برخوردارند و بدون پر خاشگری و

مدرسه یکی از اساسی ترین نهادهای اجتماعی است و وظیفه آن تربیت انسانهایی است که آینده جامعه را تعیین خواهند نمود. هر قدر برنامه‌های این نهاد، اصولی و تابع نیازهای مخاطبان باشد بازده آن که همانا دانش آموزان هستند نیز پربارتر و شایسته تر خواهد بود.

امروزه با توجه به سطح انتظارات جامعه و توقعات مشتریان، آموزش و پرورش رسالتی خطیر تر بر عهده داد. پس باید با تکیه بر ابزارهای کارآمد و نیروهای مجرب و آگاه نسلی را تربیت نماید که قدرت تطابق و سازگاری را برای زندگانی در سالهای حضور در صحنه اجتماعی داشته باشند و این میسر نخواهد شد مگر با تدبیر و برنامه ریزی اصولی. در این راستا تعامل و ارتباط آموزش و پرورش با سایر نهادها و سازمانهای رسمی و غیر رسمی می‌تواند سرعت حصول به انتظارات را تسریع نماید. در حقیقت یکی از وظایف این نهاد شناخت ظرفیت‌های موجود در زمینه‌های مختلف و استفاده بهینه از آنهاست. جنبش نرم‌افزاری، دانش فناوری و تکنولوژی آموزشی و نیروهای متخصص و با تجربه نمونه‌هایی از این ظرفیت‌هاست.

در حقیقت آموزش و پرورش به مثابه درختی تنومند است که برای تغذیه و رشد و باروری میوه‌هایش نیازمند استفاده از منابعی است که باهماهنگی و مساعدت موجبات رشد آن را فراهم می‌آورند.

از سوی دیگر عناوینی چون خلاقیت، نقادی و نقدپذیری، بارش فکری، پژوهش محوری، مهارتهای زندگی، تغذیه و بهداشت فردی و جمعی و مدرسه شاد زمانی در مدارس عملیاتی خواهند شد که تمام عناصر این مجموعه به باور لازم برسند و تغییر و تحول در برنامه‌های سنتی و یکنواخت آموزش و پرورش بعنوان یک اصل محسوب و مورد پذیرش قرار گیرد. در عصر حاضر شادی و نشاط در فضاهای آموزشی کم رنگ است و دانش آموزان به واسطه یکنواختی برنامه‌ها و مشکلاتی چون سوء تغذیه، روابط انسانی نامناسب، فضاهای آموزشی غیر استاندارد، حجم تکالیف زیاد، امتحانات و ارزشیابی‌های اضطراب زا و بسیاری دیگر از دلایل نسبت به حضور در مدارس چندان رغبتی ندارند.

خوشبختانه با نگاه رویکردی و فرایند مداری نسبت به آموزش و پرورش و آسیب شناسی‌هایی که صورت گرفته است نسبت به این مهم یعنی ایجاد فضاهای با نشاط و شاداب تحت عنوان «مدرسه شاد» گامهایی برداشته شده است.

از جمله ارکان تأثیرگذار در مدارس مدیران هستند که با توجه به مسئولیت خطیرشان بعنوان رهبران آموزشی نقش برنامه ریزی سازماندهی، کنترل و هدایت مدارس را بر عهده داشته و با نگاهی علمی نسبت به فرایند تربیت در دانش آموزان هدایتگری می‌نمایند.

از وظایف مهم مدیران در مدارس توجه به روابط انسانی فی مابین خود و سایر عناصر می‌باشد و پر واضح است که موفقیت یک مدیر علاوه بر ارتقاء سطح دانش و تخصص حرفه‌ای اش در گرو توجه خاص به روابط انسانی است.

تحلیل گران مسائل آموزشی اعتقاد دارند مهمترین عامل در ایجاد نشاط و شادابی در مدارس توجه به ابعاد عاطفی و اجتماعی است هر چقدر برنامه‌ها در جهت ارضای نیازهای عاطفی و روانی

درگیری به خوبی با هم کار می‌کنند. دانش آموزان در آرامش تحصیل می‌کنند و به نیازهای آنها توجه می‌شود. خط مشیهای مدیران انجام وظایف و امور را تسهیل می‌کند و افراد مزاحمتی برای هم ندارند معلمان از روابط دوستانه‌ای که با هم دارند لذت می‌برند و به بالندگی روحی و روانی دانش آموزان توجه دارند آنها کاملاً برانگیخته می‌شوند و رضایت شغلی اشان بالاست ضمن آنکه مدیر سخت کار می‌کند در رابطه با دیگران از ملاحظات انسانی بالایی برخوردار است روش مدیریتی او انعطاف پذیر و قابل تغییر و غیر شخصی است مدیر بر کار زیاد تأکید نمی‌کند و معلمان را تحت کنترل شدید قرار نمی‌دهد.

در ارتباط با دانش آموزان و اولیای نیز بسیار منعطف و نرم خواست و حسن خلق او موجب توفیقش در امور می‌شود.

در نهایت یادآوری می‌گردد مدیران مدارس علاوه بر اینکه دانش و اطلاعات خود را افزایش داده و به روز می‌نمایند و با تخصص متناسب با هدف های نظام تعلیم و تربیت فعالیت می‌نمایند، می‌بایستی نسبت و تحکیم روابط انسانی در فضای آموزشی خود نیز مبادرت ورزند به همین منظور تعدادی از عوامل مهم در ایجاد و تحکیم روابط انسانی در مدارس به اختصار بیان می‌گردد:

- ۱- برقراری جو اعتماد و اطمینان در بین معلمان و دانش آموزان
 - ۲- ترویج فرهنگ دوستی و محبت با تکیه بر ارزش‌های والای دین مبین اسلام
 - ۳- ایجاد فضای لازم جهت آزادی بیان، ابراز عقاید، نقطه نظر و پیشنهادات
 - ۴- ایجاد حس همبستگی فی مابین مدیر و سایر عناصر
 - ۵- مشارکت دادن افراد در تصمیم گیری‌ها
 - ۶- اغماض از بعضی از خطاها
 - ۷- رعایت عدالت در تشویق و تنبیه
 - ۸- رعایت ادب و ابراز حسن خلق
 - ۹- رعایت سخن گفتن و توجه به بار روانی کلمات و جملات
 - ۱۰- توجه به سخنان مخاطب
 - ۱۱- تلاش در جهت رفع نیازها و گرفتاریهای افراد
 - ۱۲- استفاده از امکانات مشروع به نفع افراد و در جهت نیل به هدفهای سازمانی
 - ۱۳- برقراری روابط غیر رسمی و صمیمی بر مبنای نقاط مشترک
 - ۱۴- شناساندن خصیصه‌های اخلاقی و رفتارهای فرد به دیگران
 - ۱۵- کاربرد به جا و به موقع قدرت و اختیار و دوری از افراط و تفریط در کاربرد آنها
- امید است با تکیه بر ارزش‌های والا و کریمانه دین مقدس اسلام و توجه به حسن خلق و برقراری روابط انسانی مناسب با زیر مجموعه شاهد مدرسی شاد، با طراوت و سرزنده باشیم